

Bamble
kommune

Naturmangfoldplan 2026-2036

Planprogram

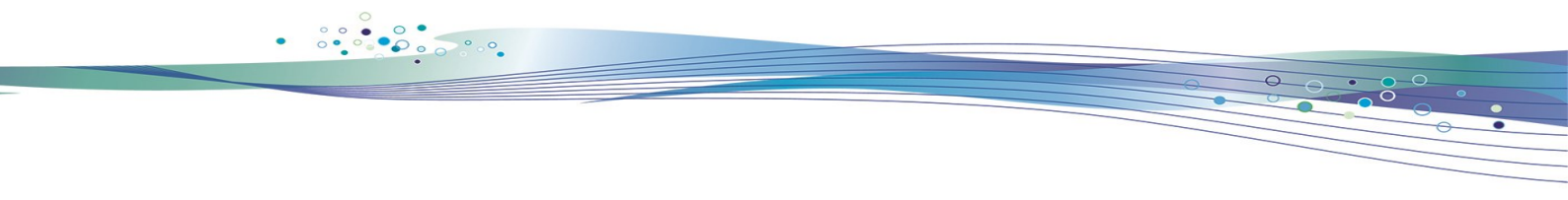
Bilde: Blomsterbukk sittende på ryllik. Foto: Hilde K. Langva

1.gangs behandling i Hovedutvalg for Samfunn 28.08.2024 i sak 70/24

Innhold

1.	Innledning	3
2.	Overordnede føringer for planarbeidet.....	3
2.1.	Internasjonalt.....	3
2.2.	Nasjonalt	3
2.3.	Lokalt.....	3
3.	Mål og rammer	4
3.1.	Hovedmålet med planen.....	4
3.2.	Rammer.....	4
4.	Planens innhold	4
4.1.	Mål	4
4.2.	Planen som kunnskapsgrunnlag.....	5
4.3.	Planen som styringsverktøy	5
5.	Planprosess og medvirkning	5
5.1.	Organisering.....	5
5.2.	Planprosess	6
5.3.	Medvirkning	6
6.	Fremdriftsplan	8

1. Innledning

Naturen er grunnlaget for vår eksistens, og gir oss goder som mat, rent vann, ren luft, medisiner og rekreasjon. Bærekraftig bruk og forvaltning av naturen er avgjørende for å stanse tapet av naturmangfold, og er nødvendig for menneskets framtid. Naturen er videre vesentlig for både å begrense og håndtere klimaendringer. De siste tiårene har vi redusert det globale naturmangfoldet vesentlig og påvirket klodens økosystemer slik at tilstanden for mange av disse er dårligere enn før. Klimaendringene er en tilleggsbelastning. Noen økosystemer er så belastet at de ikke lenger leverer de godene som mennesker er avhengig av.

Kommunene har en nøkkelrolle som planmyndighet i å sikre at naturen blir forvaltet på en god måte og gjennom dette bidra til å stanse tapet av naturmangfold. Bærekraftig bruk og forvaltning av naturen er avgjørende for å stanse tapet av naturmangfold.

2. Overordnede føringer for planarbeidet

2.1. Internasjonalt

Norge har gjennom tilslutning til flere internasjonale konvensjoner forpliktet seg til å ta vare på arter og deres leveområder. Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for å fremme en sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig utvikling. Flere av målene har en direkte eller indirekte innvirkning på naturmangfold. Videre samlet verdens land seg om en naturavtale i desember 2022. Denne er kjent som «Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework» og skal bidra til å bevare og bedre tilstanden til naturmangfoldet i verden. Norge skal gjennom Naturavtalen verne 30 % arealer og 30 % av den forringede naturen skal være restaurert innen 2030.

2.2. Nasjonalt

I Stortingsmeldingen Natur for Livet ([Meld. St 14 \(2015-2016\)](#)) er utarbeiding av en kommunedelplan for naturmangfold pekt på som et viktig virkemiddel for å synliggjøre naturmangfoldverdiene i kommunenes eget planarbeid. Klima- og miljødepartementet har også vedtatt nasjonale klima- og miljømål der naturmangfold er valgt som ett av seks hovedområder. De settes rammene for planleggingen og er sentrale for at bærekraftsmålene skal nås.

2.3. Lokalt

Som følge av vedtatte mål og strategier i de overordnede føringene har Norge forpliktet seg til å ivareta naturmangfold. For Bamble kommune betyr dette at vi også har en sentral rolle i å arbeide mot en enda mer forsvarlig forvaltning av naturmangfoldet i Norge.

Satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel er at Bamble skal være attraktiv og klima- og miljøvennlig. Kommunen skal bevare naturkvalitetene og legge til rette for at natur- og friluftsområder er tilgjengelige for innbyggere og besøkende. Et av målene som presiseres er at Bamble skal ha en bærekraftig forvaltning av økosystemer i kommunen. Dette målet skal nås ved å blant annet øke kunnskapen om kommunens naturmangfold, sikre utsatte områder og arbeide aktivt for å redusere tap av natur. I valgperioden er det satt langsiktige mål og prioriteringer som inkluderer utarbeidelse av en naturmangfoldplan.

Bamble kommune er en av 44 kommuner i Norge som i 2024 får støtte fra Miljødirektoratets tilskuddsordning: Utvikling av kommunedelplan for naturmangfold.

3. Mål og rammer

3.1. Hovedmålet med planen

Hovedmålsettingen er å styrke natur- og arts mangfoldet og å ta vare på naturen i Bamble gjennom bærekraftig forvaltning og god arealforvaltning, samt bekjempelse av fremmede arter. Kommunen skal ha en kunnskapsbasert forvaltning av naturmiljøet som grunnlag for nødvendige beslutninger og målrettede tiltak. Planen skal bidra til å utdype målene i kommuneplanens samfunnsdel og gi viktige innspill som må tas med i rullering av kommuneplanens arealdel.

3.2. Rammer

Kommunedelplanen for naturmangfold skal utarbeides som en tematisk kommunedelplan, jamfør plan- og bygningsloven §§ 11-12 til 11-15 med tilhørende planprogram i henhold til bestemmelsene i § 4-1.

Planprogrammet skal gjøre rede for:

- Formålet med planarbeidet
- Planprosessen med frister og deltakere
- Opplegget for medvirkning
- Behov for utredninger

De viktigste forvaltningsstrategiene er videreført i kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel. Enkelte områder er fulgt opp ved vedtak om vern etter Naturmangfoldloven. Andre områder er beskyttet med reguleringsplan eller med hensynssoner i kommuneplanens arealdel. Kommunedelplanen er ikke juridisk bindende, men kunnskapsgrunnlaget vil gi innspill til kommuneplanens arealdel, samfunnsplanen og reguleringsplaner. Planen vil dermed være et viktig verktøy ved planlegging, saksbehandling og drift av områder som berører natur.

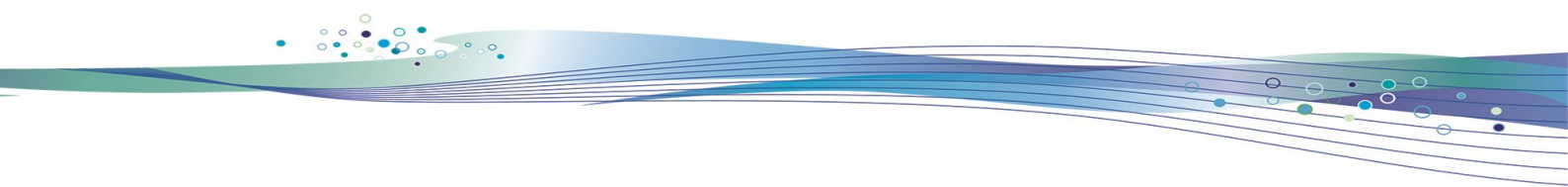
4. Planens innhold

Kommunen jobber mot et prinsipp om arealnøytralitet, og en naturmangfoldplan vil være et skritt i riktig retning. Planen vil omfatte hele kommunen, identifisere viktige områder og sammenhengen mellom de ulike arealer. Kommunens deling i geologi gir et område med kalkgrunn med et særlig stort biologisk mangfold. Kystlinjen har stor variasjon i naturtyper som et resultat av brakkevann, ulike strømninger, dypvannområdet, skjærgård og terskelfjorder. Nasjonalt program for kartlegging av marint mangfold har kartlagt langs kysten, så det vil i planen vurderes behov for supplerende kartlegging i sjø.

Planarbeidet skal resultere i et kunnskapsgrunnlag og en overordnet strategidel med tiltak som revideres med jevne mellomrom. Planen i seg selv blir et styringsdokument for kommunen i spørsmål knyttet til temaet om ivaretagelse av naturmangfoldet.

4.1. Mål

- Beskrive status for omfanget av gjennomført kartlegging av naturmangfold i Bamble
- Etablere et godt kunnskapsgrunnlag for rulleringen av kommuneplanens arealdel

- Øke kompetanse om forvaltning av natur blant politikere og internt i kommunens egen administrasjon
- Vurdere behov for videre kartlegging
- Skape eierskap til naturmangfoldet blant kommunens innbyggere
- Beskrive aktuelle trusler mot naturmangfoldet i Bamble
- Utvikle strategier for å minimalisere naturtap

4.2. Planen som kunnskapsgrunnlag

For at planen skal fungere som kunnskapsgrunnlag må den inneholde en sammenstilling av eksisterende og oppdatert kunnskap om naturmangfoldet i kommunen. Dette gir grunnlaget for beskrivelse av kartleggingsstatus. Herunder er det særlig viktig at kunnskap om forekomster av rødlistede og utvalgte naturtyper synliggjøres. Det skal også sammenstilles eksisterende kunnskap om geologisk og marint naturmangfold som er deler av naturmangfoldet som til nå har fått mindre oppmerksomhet.

I tillegg trekkes det frem aktuelle trusler mot naturmangfoldet. Alle små og store trusler vil enten alene eller sammen kunne føre til negative konsekvenser for naturmangfoldet. Dette kan være trusler knyttet til arealbruksendringer, forurensning, klimaendringer eller spredning av fremmede arter. Kunnskap om disse er avgjørende for å kunne unngå eller motvirke konsekvensen av dem.

4.3. Planen som styringsverktøy

I tillegg til å være et rent kunnskapsgrunnlag skal planen også fungere som et styringsverktøy for kommunens arbeid med arealforvaltning og danne en del av grunnlaget i saker som kan ha innvirkning på naturmangfoldet.

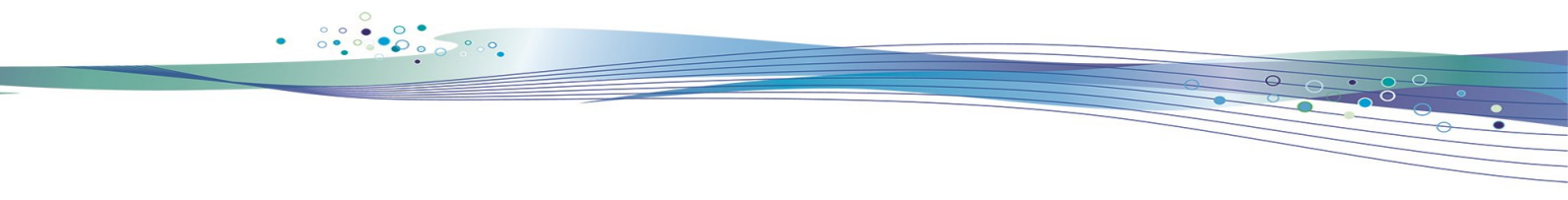
Med utgangspunkt i beskrivelsen av kartleggingsstatus skal planen inneholde en vurdering av behovet for videre kartlegging. Naturtypekartleggingen som er utført på Langesundshalvøya er grundig, og er etter gjennomgang og samarbeid med miljøavdelingen ved Statsforvalteren i Vestfold og Telemark vurdert til ikke å ha behov for ytterligere naturtypekartlegging. Bamble kommune har utfordringer med fremmede arter og det vil settes av ressurser til kartlegging av disse. I tillegg kan det være behov for supplerende undersøkelser dersom det oppdages kunnskapshull. En forutsetning som ligger til grunn for planarbeidet er at det ikke bygges ned nye grøntarealer som vil påvirke biologisk mangfold negativt, og at byutvikling skjer der det skal framkommes fortetting eller transformasjon av eksisterende arealer.

Naturmangfoldplanen skal ha en handlingsdel (jf. Pbl § 11-2 tredje ledd) som skal beskrive hvordan planen skal følges opp de påfølgende årene. Handlingsdelen skal beskrive konkrete tiltak for håndtering av aktuelle trusler mot naturmangfoldet, samt tiltak for ivaretagelse og bedring av tilstanden til naturmangfold.

5. Planprosess og medvirkning

5.1. Organisering

Planprosessen skal sikre grunnlag for medvirkning for innbyggere og forankring politisk og administrativt. De største suksessfaktorene identifiseres som forankring, nettverk og samarbeid. Det er derfor viktig at politikere, kommunen som organisasjon og kommunens innbyggere får mulighet til

å aktivt delta og påvirke i planprosessen. Med mål om at planen skal styrke kunnskapsgrunnlaget for politiske og administrative beslutninger, er det viktig med god politisk forankring av planen.

Politisk forankring

Hovedutvalg for Samfunn anbefaler og vedtar oppstart av planarbeidet, og forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst seks uker. Deretter sammenstilles eventuelle innkomne merknader og høringsinnspill, før kommunestyret fastsetter det endelige planprogrammet, jf. § 11-13 annet ledd. Utvalget skal jevnlig orienteres om den videre planprosessen frem til naturmangfoldplanen er ferdig. Utvalget gjør den innstillende behandling før et endelig vedtak i kommunestyret.

Forslag til styringsgruppe

Kommunedirektørens ledergruppe

Prosjekteier

Kommunestyret

Prosjektleder

Kommunens miljørådgiver

Arbeidsgruppe

Det nedsettes en arbeidsgruppe av ansatte i kommuneadministrasjonen med naturfaglig og planfaglig kompetanse tilhørende aktuelle enheter under samfunnsutvikling og tekniske tjenester. Det kan bli aktuelt å benytte konsulent til delutredning og kartlegging.

Utarbeidelse av en kommunedelplan for naturmangfold innebærer i utgangspunktet kostnader for kommunene, men kan gi en effektivitetsgevinst i den etterfølgende planprosessen. Bamble kommune søkte 09.02.2024 Miljødirektoratet om tilskudd til utarbeiding av en slik plan. Miljødirektoratet har innvilget søknaden, og Bamble kommune får tilskudd på kl. 400.000,-. Tilskuddet skal gå til å utarbeide en egen kommunedelplan for naturmangfold som et virkemiddel for å sette naturmangfoldet på den lokalpolitiske dagsorden, og etablere en lokal forankring og medvirkning i utvelgelsen av viktige naturområder i kommunen.

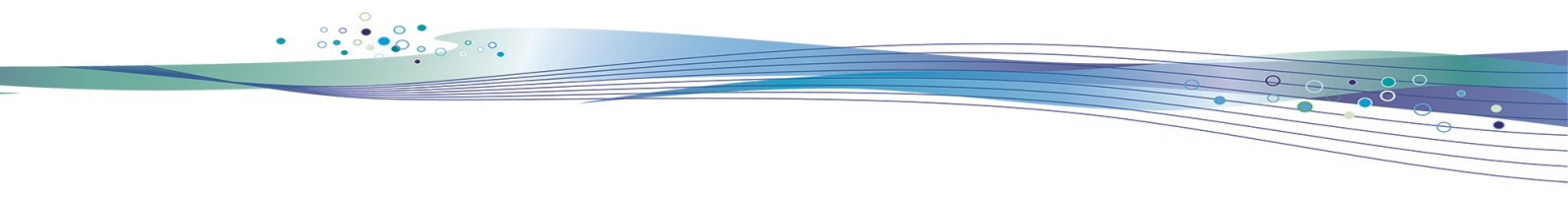
5.2. Planprosess

Forslag til planprogram sendes til behandling hos Hovedutvalg for Samfunn og sendes deretter på høring og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker. Varsel om oppstart av arbeidet gjøres samtidig, jf pbl. § 4. Det legges opp til vanlig kunngjøring av planarbeidet i lokale aviser og på kommunens hjemmesider.

Arbeidsgruppen arbeider fortløpende med inkludering av høringsinnspill. Planprogrammet behandles deretter av Hovedutvalg for Samfunn som igjen fremmer forslag til kommunestyret. Endelig fastsetting gjøres i kommunestyret. Når planprogrammet er fastsatt starter arbeidet med naturmangfoldplanen. Planen skal være utformet som en tematisk kommunedelplan og det forventes at planarbeidet gjennomføres slik at planen kan vedtas innen utgangen av mars 2026.

5.3. Medvirkning

I plan- og bygningsloven forstås medvirkning som enkeltpersoners og gruppers rett til å kunne delta i, og påvirke offentlige utrednings- og beslutningsprosesser. Det betyr at befolkningen i et samfunn er

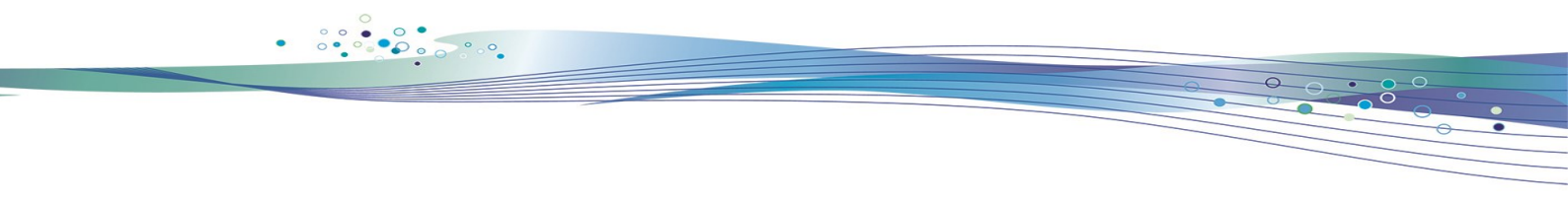

med på å planlegge sin framtid. Medvirkning i planprosessen har et perspektiv om en «best mulig plan» og har mål om å:

- sikre gode løsninger som tar hensyn til alles behov
- legge til rette for at alle berørte og interesserte aktører kan komme til orde
- fremme kreativitet og engasjement, og være en arena for demokratisk deltakelse i lokalsamfunn
- fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag

Det vektlegges å gjennomføre en bred medvirkning for å sikre lokal forankring, samt å få samlet inn verdifull lokalkunnskap om naturmangfoldet i kommunen. Viktige interessenter er innbyggere, næringsliv, lag og foreninger, utbyggere og andre offentlige myndigheter. For å sikre lokal forankring ønsker kommunen et aktivt bidrag fra lag, foreninger og interesseorganisasjoner hvor deres råd blir verdifullt.

6. Fremdriftsplan

[illegible]